

Trong Câu Chuyện Gia Đình các tuần qua, chúng tôi đang trình bày đề tài *Đi Tho i Trong Hôn Nhân*. L i Chúa d y

trong Kinh Thánh cho chúng ta ít nh t là 10 nguyên t c quan tr ng v v n đ đ i tho i gi a ng i này v i ng i kia, trong Câu Chuyện Gia Đình các tuần qua chúng tôi đã nói đ n b n nguyên t c đ u tiên, đó là: (1) L i nói có s c m nh l n nên chúng ta ph i c n th n khi s d ng l i nói. (2) Chúng ta c n gi tâm trí cho trong s ch vì đó là n i phát xu t t t ng và l i nói. (3) Trong t i n trình đ i tho i, nghe quan tr ng h n nói. Và (4) L i nói thi u suy nghĩ gây nhi u tai h i. Hôm nay chúng tôi xin trình bày nguyên t c th năm và th sáu, cũng t l i Chúa d y trong Kinh Thánh.

5. L i nói trong lúc nóng gi n r t nguy hi m

B n tính chung c a đa s chúng ta là khi gi n thì nói nhi u, nói to và nói h t ra nh ng gì ch t ch a trong lòng. H n n a, khi nóng gi n, chúng ta không ki m soát đ c l i nói cũng nh cách nói, vì th nh ng l i nói trong lúc nóng gi n th ng thi u xây d ng, và đ l i m t nh h ng vô cùng tai h i, l m khi làm h ng m i quan h c a ta v i ng i chung quanh. Khi t c gi n, chúng ta đ nói nh ng l i làm t n th ng ng i khác ho c h giá tr c a ng i khác. B i t bao nhiêu ng i con mang m c c m su t đ i vì nh ng l i cha m nói trong khi t c gi n, b i t bao nhiêu hôn nhân b s t m ho c đi đ n đ v vì l i nói c a ng i v , ng i ch ng trong m t phút nóng gi n. Nh ng l i mà b ng m i giá chúng ta ph i tránh là l i xua đ i ng i thân trong gia đình, nh cha m đ i con ho c v đ i ch ng, ch ng đ i v ra kh i nhà. Đây là nh ng l i đ l i t n th ng sâu đ m trong lòng ng i. L i th hai cũng r t nguy hi m mà chúng ta c n tránh là l i nói h giá tr c a ng i khác, ch ng h n nh cha m m ng con là vô d ng, là đ ăn h i; ho c v ch ng nói là mình không th ng, không c n đ n ng i kia. Có bà v kia khi gi n nói v i ch ng: Không hi u sao h i đó tôi l y ông làm gì đ bây gi ph i kh , giá mà tôi l y ng i khác thì đâu có nh v y. M t ông ch ng n trong m t phút nóng gi n nói v i v : V ng i ta thì giúp ch ng còn v c a tôi thì ch b i t làm h i ch ng thôi. Đây là nh ng l i chúng ta c n tuy t đ i tránh vì nó gây t n th ng vô cùng l n lao mà n u bình tâm suy nghĩ, chúng ta cũng không th t s mu n nói nh ng l i nh th .

Kinh Thánh cho chúng ta nh ng l i khuyên sau đây v l i nói và tính nóng gi n:

Ch m nóng gi n là khôn ngoan

Châm Ngôn 14:29 dạy như sau: "Kẻ nào chậm nóng giận có thông sáng lòng, nhưng kẻ hay nóng nảy tôn lên sự điên cuồng." Theo câu Kinh Thánh này, người nóng tính và hay giận không nên nghĩ khôn ngoan mà còn có những hành động nguy hại không khác gì người điên. Có lẽ chúng ta đều đã từng chứng kiến những người nóng giận hành động. Những người đó là người om sòm, nói những lời thô lỗ, nóng nảy; đánh đập, mắng mọ những người dỗi mình hoặc đập phá những đồ đạc trong tầm tay. Thói quen khác gì hình ảnh một người điên. Có người không bao giờ nổi giận với bạn bè hay người ngoài, nhưng với vợ con hay con cháu thì nổi giận luôn luôn, bất cứ chuyện gì không vừa ý là nổi giận, và khi giận lên thì trút sự giận dữ đó ra qua những lời nói và hành động thô tục là xa xỉ, gây tổn thương cho người thân yêu. Đây là điều chúng ta phải nhớ Chúa tránh đi. Sứ đồ Phao-lô khuyên người tin Chúa như sau: Phải bỏ khiêu khích em những cay đắng, buồn giận, tức mình, kêu rêu, mắng nhiếc, cùng mọi điều hung ác (Ê-phê-sô 4:31), và: Bày giết anh em nên trở lại hết mọi sự đó, tức là sự thù hận, buồn giận và hung ác. Đừng nói hành ai, chỉ có một loại tức tưởi nào ra từ miệng anh em (Cô-lô-se 3:8). Nếu người có tính hay nóng giận mà lại hãnh diện với tính nóng giận của mình. Những người đó thường nói: Tính tôi nóng lắm, khi tôi nóng lên thì tôi nói, tôi làm, vì vậy đừng có ai động đến tôi. Xin Chúa giúp chúng ta không hãnh diện một cách dối dỏ như thế, những trái tim, những sự của Chúa lo ngại bởi khi chính mình tính nóng giận nguy hại đến đó. Nếu khi giận, chúng ta nói năng và hành động bừa bãi cho hậu quả của giận là chúng ta đã thua, thua chính mình và thua người khác. Những lúc, nếu chúng ta kiểm soát chính mình và không giận dữ là chúng ta đã thắng. Châm Ngôn 16:32 dạy rằng, Người chậm nóng giận thắng hẳn người dững dốt, và ai kiểm soát lòng mình thắng hẳn kẻ chiếm lấy thành.

Khi một người giận, lại đáp êm như cỏ a người kia sẽ có tác động tốt

Châm Ngôn 15:1 dạy: "Lời đáp êm như làm nguội cơn giận, còn lời xộc xệch thêm thù hận." Chances hẳn chúng ta ai cũng đã nhận ra kinh nghiệm chân lý này. Khi một người nổi giận mà người kia trả lời cách xộc xệch chứng khác gì đổ thêm dầu vào lửa, làm người kia càng giận hơn. Trái lại, khi một người giận mà người kia bình tĩnh, đáp lại cách nhẹ nhàng, thì sự cãi vã giữa hai người cũng như cơn giận của người kia không có cơ hội gia tăng. Có ông chứng kiến có tính hay quên mà lại nóng tính và hay nổi giận. Ông thường hay đánh mất chìa khóa và một ngày với con bắt phải đi tìm cho ông. Một lần như thế bà vợ bắt mình, gọi với chứng: Ông đâu quên rồi thì ráng chịu chờ một người khác đi tìm cho ông sao. Ông chứng nghe vậy giận thêm nên càng la to hơn và thúc đẩy mọi người đi tìm. Sau đó bà vợ học được câu Kinh Thánh chúng tôi vừa trích, bà áp dụng và thay có kết quả. Một lần ông chứng nổi giận vì không tìm được món đồ ông cần, bà bình tĩnh nói như người vợ ông: Có gì đâu mà anh phải nổi giận, cứ từ từ bình tĩnh đi tìm, mọi người chia nhau tìm một chỗ là ra ngay. Và đúng như thế, khi mọi người bình tĩnh đi tìm thì thật là dễ dàng. Một bài dạy khác trong Châm Ngôn cũng nói lên như những người tốt của người chậm nóng giận: Kẻ nóng tính gây sự xung đột, nhưng người chậm nóng giận làm nguội cơn cãi vã (15:18). Người nóng tính dễ sinh ra cãi vã, còn người trầm tĩnh ôn hòa giúp đem lại hòa khí trong gia đình.

6. Lời nói đúng lúc, đúng chỗ có giá trị lớn

Thánh Kinh dạy: Lời nói phải thì khác nào trái bình bát bằng vàng có cặn bực (Châm Ngôn 25:11). Trong Bản Dịch Mới câu này là: Lời nói đúng lúc khác nào trái táo vàng đặt trên đĩa bạc. Trái táo vàng đặt trên đĩa bạc là điều rất quý giá. Lời nói đúng lúc, đúng chỗ cũng có một giá trị lớn như vậy. Muốn có những lời nói đúng lúc và đúng chỗ, chúng ta cần tập tính bền bỉ và quan tâm đến phúc lợi của người khác. Một người vợ/người chồng phải hiểu và thông cảm với người phải/người mẹ/biết người đó đang cần được nghe những lời nào; cần nghe lời an ủi, khích lệ hay lời góp ý xây dựng. Nếu người phải/người mẹ đang buồn vì làm sai hỏng một việc gì, chúng ta cần nói lời an ủi, khích lệ chứ không phải là phê bình hay sai. Nếu người phải/người mẹ gặp thất bại hay khó khăn vì thiếu cần thận, chúng ta nên bày tỏ lòng cảm thông chứ không nên nói: Tôi đã nói mà không nghe, hoặc: Tôi đã biết trước mà, làm như vậy thì hỏng chuyện là phải! Đó là những lời nói không đúng lúc. Những lời đó không thể giúp sửa lỗi điều sai hỏng mà cũng không làm cho người nghe cảm thấy nhẹ nhàng hay được an ủi; trái lại, khi người nghe càng buồn bực và ân hận hơn.

Số đó Phao-lô khuyên chúng ta không những phải nói đúng lúc, đúng chỗ những phải biết nói như thế nào để với mọi người. Đây không phải là lời khuyên chúng ta nói những lời khách sáo hay giả dối, những lời nói để nhàn và xây dựng. Phao-lô viết: Lời nói anh em phải có ân huệ theo luôn, và thêm thêm muối, hầu cho anh em biết nên để đáp mọi người là thế nào (Cô-lô-se 4:6). Xin Chúa giúp chúng ta cần thận trong lời nói và chỗ nói những lời nhân từ, ân huệ, mang lại ích lợi cho người nghe.

Minh Nguyên

Chương Trình Phát Thanh Tin Lành